

การค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์เป็นค่านิยมหนึ่งในสังคมปัจจุบัน และเป็นสารเสพติดที่กฎหมายและสังคมยอมรับมีแนวโน้มผู้ค้ำเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานและยากแก่การแก้ไข ส่งผลกระทบทั้งต่อตัวผู้ค้ำเอง บุคคลรอบข้าง สถาบันครอบครัว รวมไปถึงสังคมส่วนรวม มีการกระจายของกลุ่มผู้นิยมค้ำสุราตั้งแต่วัยรุ่นไปจนถึงผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงในจำนวนใกล้เคียงกันและในปัจจุบันค่านิยมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้หญิงมีเพิ่มมากขึ้น การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์ในเพศหญิง หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ระหว่างเดือนมกราคม 2548 ถึงเดือน กรกฎาคม 2548 โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องอันประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ประกอบการร้านขายของชำ ร้านขายอาหารในชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มหญิงที่มีพฤติกรรมค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์และสมาชิกในครอบครัว โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาพฤติกรรมการค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์และศึกษาถึงวิธีดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์ในเพศหญิงพบว่ากลุ่มวัยรุ่นนิยมค้ำเบียร์และไวน์คูลเลอร์เพราะคล้ายน้ำผลไม้ สีต้นน้ำค้ำ ดิกริไม่สูง รสชาติดี ค้ำง่าย และเป็นการแสดงถึงความทันสมัย ไม่นิยมค้ำเหล้า เพราะมีรสขม วิธีในการค้ำผู้ยากต้องมีการขงหรือผสม กลุ่มแม่บ้านนิยมค้ำเบียร์เพราะเมายากกว่าและค้ำง่าย ในหญิงหลังคลอดมีความเชื่อว่าเหล้าคองยา ช่วยขับน้ำคาวปลา กระชับมดลูก นำนมไหลสะดวก ผิวพรรณเปล่งปลั่ง เลือดลมไหลเวียนดี ช่วงเวลาที่ค้ำในกลุ่มวัยรุ่น คือช่วงเทศกาล งานเลี้ยงฉลอง กลุ่มแม่บ้านส่วนใหญ่ค้ำเมื่อมีงานบุญในชุมชนและค้ำมากที่สุด ใน เทศกาลสงกรานต์ แหล่งซื้อหาเครื่องค้ำแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ซื้อจากร้านขายของชำ ร้านขายอาหารในชุมชน ส่วนผลการศึกษามีส่วนร่วมทั้ง 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ประชาชนได้รับทราบข้อมูลปัญหาที่ได้จากการสำรวจ วิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชนร่วมกันพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหามาขึ้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีและแนวทางการดำเนินงานกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากร ร่วมกันกำหนดเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในชุมชน ร่วมกันวางแผนดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาค้ำเครื่องค้ำแอลกอฮอล์ของผู้หญิง กำหนดบทบาทหน้าที่ในแต่ละกิจกรรม การวางแผนขอรับงบประมาณสนับสนุน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในการประเมินผลสำเร็จของกิจกรรม กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ สนับสนุนทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน เข้าร่วมบริหารงาน ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ ประสานงานและขอความร่วมมือช่วยเหลือ

171589

จากภายนอก ขั้นตอนที่ 4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาหรือยอมรับผลกระทบอันเกิดจากการพัฒนาในทุกด้าน ร่วมกันติดตามผลการดำเนินงานโดยชุมชนได้รับรู้ผลจากการดำเนินงานที่เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน ขั้นตอนที่ 5 ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา ประเมินผลความก้าวหน้าที่ทำเป็นระยะในช่วงระหว่างดำเนินกิจกรรม และมีการประเมินผลรวบยอดโดยรวมหลังดำเนินการจนครบเต็มพื้นที่ครบทุกหลังคาเรือน ทำให้ได้แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนโดยการจัดทำกิจกรรมตามโครงการครอบครัวตัวอย่างปราศจากผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการดำเนินการพบว่าจากจำนวนหลังคาเรือนที่สำรวจได้ทั้งหมด 144 หลังคาเรือน ข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการมีหลังคาเรือนที่สมาชิกในครัวเรือนปัจจุบันยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 66.7 (96 หลังคาเรือน) หลังการดำเนิน ลดลงเป็น ร้อยละ 62.5 (90 หลังคาเรือน) ในกลุ่มผู้หญิงที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน ลดลงจากร้อยละ 12.5 (37 คน) เป็น ร้อยละ 11.45 (34 ราย)

การศึกษานี้มีแนวโน้มของความยั่งยืน นอกจากกระบวนการมีส่วนร่วมแล้ว การค้นหาความพร้อมและความต้องการเข้าร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น และการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ควรพิจารณาบริบทหรือศักยภาพของชุมชนที่นำไปใช้สำคัญ

ABSTRACT

171589

An alcohol consuming is A one of the current society valued. It is also a kind of a habit-forming substance that the law and the society accepted that the consumers tend to increase every year. It was a long been problems and difficult to solve. It is affected to the consumers and surrounded people included the whole society. The alcohol consumer groups were distributed to the youth and an aged, both genders with the closed quantity. In the present an consuming valued in the female increased. The purpose of this research was to study the community participation in the alcohol consumed behavioral adjustment in the females, one of the villages in Nakhon Ratchasima Province during January 2005 – July 2005. By using the qualitative method study in the data collecting from the community participants, consisted of Public Health Officer, the members of Sub-District Administration Organization, Community Leader, Village Public Health Voluntary, Grocery Business Practitioner, Community Food stall, Housewife group, Female group that has an alcohol consumed behavioral and the family members, to study the community participation performances. To study an alcohol consumed behavioral and obstacle study while performing the community participation in the alcohol consumed behavioral adjustment of the females.

The alcohol consuming behavioral interview in the female groups resulted that the youth group preferred to drink beers and Vine Cooler because it is fruit tasted. Colourful, low degree, good taste, easily consumed and it is represented the modernized. They dislike to drink liquor because it is bitter tasted, complicated mixing. The housewives groups preferred to drink beer because easily drink and not to get drunk. A post-birth delivery female beliefs that the medical liquor will discharge a Lochia, Milk easily flown, complexion shining, good blood circulation. The consuming period of the youth was festivals, celebration. Most of the housewives group consumed while the virtue fair in the community, and the most consuming was Water Festival. Most of the alcohol drinks purchased from the grocery stores, community restaurants. From the study found that the community participated in 5 steps were Step 1. The problems finding participation and the caused of problem were derived from surveying, analysis for strong and weak points, people participation for problem solving. Step 2. Planning participation, people participation for the project objective formulation, method and guideline for implementation specification, resources and their sources specification, specification of objectives needed to happen in community together, planning for problem solving of alcohol drinking of women together, specification of role and duty of each activity, planning for budget receiving, definition of implementation

171589

period, activity evaluation, specification of continued implementation period. Step 3. Development participation, people participation in development and utilization, contribution, equipment and labor, administrative participation, prevention the problems happening during implementation, coordination and asking for assistance from the outside. Step 4. People participation in receiving interest derived from the development, or impacts derived from all aspects of the development, following up the output derived from the implementation of community people. Step 5. People participation in development evaluation, and progressive evaluation step by step during implementation, and total evaluation after complete implementation in all units of house. Assessment participation to meet the tendency of alcohol consumed adjustment behavioral in the community. Arranging the activities by non-alcohol drinker family project. The performance result found that the total surveyed families of 144, A data before surveying found that there were alcohol drinker families of 66.7% (96 families). After performance reduced 62.5% (90 families). Non-alcohol drinker families increased from 18.1% (26 families) to 22.2% (32 families). The total female group of 182 found that the females still consumed an alcohol drinks decreased from 20.3% (37 cases) to 18.7% (34 cases).

The trend of this study is likely to be sustainable, apart from participation process, ready researching, and the project participation need to solve the problems as mentioned is necessary, and how to bring the result of this research for utilization should consider on the context clue or potentiality of each community.